

stavijo. V seji dne 10. t. m. je vojni minister izjavil, da hočeta kralj in vlada oboroževanje vojske izvesti do kraja in da se pri tem ne umakneta nikakšnemu pritisku. Tudi prijavljene prostovoljce v kratkem oborožijo, kakor zahteva vojno stanje, in pokličejo rezervne častnike, ki bodo prostovoljce vezbali.

Položaj zelo poslabšan.

Dne 11. t. m. se je vršilo na Dunaju posvetovanje generalov. Položaj je dokaj poslabšan, ker Srbija še vedno ni odgovorila na vprašanja, ki jih je srbski vladar postavil grof Forgach. Čeje se z Dunaja, da naša vlada v Belgradu ne bo storila nobenega novega diplomatskega koraka, da bi z njim pospešila odgovor, kajti „trmasti“ belgradski politiki bi v takem koraku videli, da je monarhija zlezla pred njo in bi utegnili odgovoriti z novimi razžalitvami. Z druge strani pa se sliši, da Srbija odgovori na avstro-ogrsko spomenico in sicer v prvi polovici prihodnjega tedna. Tako poroča „W. Allg. Ztg.“ iz Belgrada. Srbija se bo sklicevala na svojo okrožnico, sicer pa izjavila, da je pripravljena, pogajati se z monarhijo glede trgovinske pogodbe. Torej odgovor, ki zopet ne bo zadostoval. Kajti naša vlada hoče, da se Srbija nedvoumno in brez pridržka odpoje svojim zahtevam, da ustavi oboroževanje in poda tako jasno izjavo na Dunaju.

Nezadovoljnost z okrožnico.

V Srbiji so z okrožno spomenico silno nezadovoljni. Sedaj se proti njej oglašajo tisti, ki so jo sprva odobraval. Vladi predbacivajo, da je šla predač, ko je izjavila, da izroča svojo stvar brez pridržka Evropi, kajti to bi lahko pomenilo, da se Srbija popolnoma odreče svojim zahtevam.

Prestolonaslednik Jurij se je dne 12. t. m. eno nro posvetoval z zunanjim ministrom Milovanovičem in potem s sekijskim šefom Stalankovičem. Zahteval je, da se minister v skupščini jasno izreče o onih mestih v okrožni spomenici, ki se tičejo odpovedi Srbije teritorialnim odškodninam. Nejasnost v spomenici je povzročila po celi deželi zmešnjavo. Ako bi se pa res nameravalo, odpovedati se zahtevam po teritorialni odškodnini, potem se je srbska vlada zelo motila, ako je upala, da bo skupščina ali srbsko ljudstvo tak korak dovolilo. Ako bi se to zgodilo, potem bo takoj odbor za narodno obrambo, ki mu je pomoč prestolonaslednika gotova, svoje delovanje podvojil in 50.000 prostovoljcev bo gotovo v stanju, privedi vlado do prave poti narodne politike.

Prpriave za vojsko.

V seji narodne skupščine dne 12. t. m. so razpravljali o dopolnilnem proračunu v znesku 4.500.000 dinarjev v vojne svrhe. Odbor za narodno obrambo hujska dalje. Razširja vest, da je dobil iz častniških krogov protest proti opustitvi teritorialnih zahtev in da je ta protest naznanil prestolonasledniku in vojnemu ministru. Kraljevič je odgovoril, naj bodo častniki pomirjeni, ker je izključeno, da bi se vlada hotela postaviti v nasprotje z voljo naroda. V okrožni spomenici ni govora o kakem popuščanju. Najboljši dokaz, da vlada moško brani srbske koristi, je pospešeno oboroževanje vojske in ukaz, da se imajo prostovoljci popolnoma oborožiti. Prestolonaslednik se nada, da pozdravi v par dneh v Belgradu „tisoče ruskih junakov“.

V Belgradu je prispel nek ruski častnik, ki se je v uniformi podal k odboru za narodno obrambo, se vpisal kot prostovoljec in izjavil, da mu bo sledilo mnogo tovarišev, ko napoči vojna.

Ljudski tabor v Nišu za vojno.

Dne 9. t. m. je bil v Nišu velik ljudski shod, obiskan od 10.000 ljudi. Predsedoval je znani makedonski agitator, bivši generalni konzul Stankovič. — Shod je sklenil, kralja in vlado brzojavno obvestiti, kako ljudstvo v notranjosti z nestrpnostjo pričakuje, da napoči vojna, in prositi, da pod nobenim pogojem ne opuste teritorialnih zahtev, češ, narod je pripravljen, da okrede svojo bojaželnost proti izdajalcem srbskega ljudstva. Policija je preprečila, da zborovalci niso šli demonstrirati pred avstro-ogrski vicekonzulat.

Srbske bande.

Zemun, 11. marca. Belgrajski listi pišejo, da je zdaj organizacija srbskih band dovršena. Kakor razglasa odbor za narodno obrambo, je vseh vojno oboroženih četašev 12.000, in sicer 6000 Makedoncev, 4000 Srbov in 2000 Arnavtov. (?) En del čet se nahaja med Lešnico in Ivanico ob bosenski meji, drugi med Raško in Kuršumljo (ob Novem Pazaru), tretji med Vranjo in Prepolcem (na jugu). Bandam poveljuje 20 v makedonskih bojih izkušenih vojvod in 20 srbskih aktivnih častnikov. Oboroženi so s peteronabojnimi, brzostrelnimi puškami in z ročnimi bombami. Obleka je srbska ali albanska narodna noša. Četniki dobivajo poleg popolne preskrbe po 1.50 dinarja dnevne plače. Belgrajski milijonar Celović, ki je že preje stavil vladi na razpolago en milijon dinarjev za vojne svrhe, je dal odboru za narodno obrambo vnovič 300.000 dinarjev za vzdrževanje čet. Tako je zasedel kordon srbskih čet mejo proti Bosni in Stari Srbiji. Govori se, da hoče Srbija nenadoma napasti Novipazar, postaviti Evropo pred dovršen čin in zvati krivdo na bande.

Kaj prinese ta teden?

Belgrad, 15. marca. Tekoči teden smatrajo tukajšnji politični krogi, da bo odločilen za vojsko ali za mir. Z največjim navdušenjem pozdravljajo vsi časopisi, da je vlada pozvala pod orožje tudi III. poziv, ter pravijo, da sedaj ni časa spuščati se z Avstrijo v kaka trgovinska pogajanja, ker se prej mora rešiti druga vprašanja. Ako bi srbska vlada hotela se spuščati z Avstrijo v kaka nova trgovinska pogajanja, tedaj bi bilo to v popolnem nasprotju s političnim položajem v deželi in proti volji naroda in njegovih zastopnikov v skupščini. Tudi iz pokrajine prihajajo poročila, da se vse pripravlja za obrambo.

Srbija odgovorila Avstriji.

Belgrad, 15. marca. Zunanji minister dr. Milovanovič je poslal večeraj srbskemu poslaniku na Dunaju sledeči brzojav:

Blagovolite c. in kr. vladi na poročilo avstro-ogrškega poslanika v Belgradu, ki sem jo dobil od njega po naročilu c. in kr. vlade dne 6. t. m., sledeče odgovoriti:

V srbski okrožni spomenici z dne 10. t. m., ki se je izročila tudi c. in kr. vladi kakor drugim vele-vlastim, je srbska vlada označila svoje stališče v bosansko-hercegovskem vprašanju in pri tem določila, da je Srbija mnenja, da je pravno razmerje med njo in Avstro-Ogrsko nespremenjeno in mora zato vršiti dolžnosti dobre sosedine in gojiti razmerje, odgovarjajoče materijalnemu interesom (koristim) obeh strani na podlagi vzajemnosti s sosedno monarhijo. Zato meni srbska vlada, da bi bilo bolje odgovarjalo materijalnemu interesom obeh držav in položaju, ustvarjenem po trgovinski pogodbi, sklenjeni minolega leta (ta pogodba je v Srbiji že zadobila zakonito veljavo), ako bi avstrijska vlada predložila to pogodbo parlamentoma na Dunaju in v Budimpešti v odobrenje, četudi je rok, določen za pritrditve, že potekel. V sprejetju te pogodbe od strani obeh parlamentov, bi bilo najgotoveje preprečeno, da ne neha pogodbeno razmerje. Če pa se pogodba odkloni, bi se mogla začeti nova pogajanja, pa bi v nasprotnem slučaju postalo jasno, da z ozirom na agrarne struje v obeh parlamentih ni možno skleniti pogodbe ter da se treba odreči ideji sklepa tarifne pogodbe med Avstro-Ogrsko. V slučaju, da bi avstro-ogrška parlamenta radi nedostatka časa in parlamentarnega položaja ne mogla rešiti nove pogodbe do 31. marca, je srbska vlada pripravljena privoliti, da se veljavnost pogodbe podaljša do 31. decembra t. l.

Vtis srbske spomenice.

Dunaj, 16. marca. V državni zbornici se je danes govorilo skoraj samo o srbski spomenici in zunanjem položaju. Splošno se je označil zunanji položaj kot zelo resen. Od neke strani se je izjavilo, da bo zunanji urad poslal Srbiji v dveh do treh dneh bolj ostro spomenico, v kateri se bo zahtevalo odgovora v določenem času. Še le ko pride ta, ali ako se bo v njem Srbija zopet izogibala, dati jasen odgovor, bo storila Avstrija odločilen korak v Belgradu.

Vojna nevarnost.

Belgrad, 16. marca. Tukajšnji časniki smatrajo vojsko z Avstro-Ogrsko neizogibno in pozivajo vlado, da se tudi proti morebitnemu ultimatumu Avstro-Ogrske ne sme kazati popustljivo.

London, 16. marca. Belgrajška poročila tukajšnji listov označijo vojsko kot neizogibno. Pogajanja, ki se sedaj vrše, bodo trajala k večjemu en do dva tedna, vendar je v Srbiji vse na to pripravljeno, da se bo vojska začela najdalje začetkom prihodnjega meseca.

27. marca vojska?

Belgrad, 14. marca. Baje je sklenjeno, da ude-re 27. marca v Bosno in Sandžak 12.000 ustaških čet.

Popi pridigujejo sveto vojsko.

Cetinje, 14. marca. Vse šole v Crni gori so zaprte. Vsi moške in mladeniči od 16. leta dalje so oboroženi. Pravoslavni popi pridigujejo v cerkvah sveto vojsko proti Avstriji. Ljudstvu pravijo, da ne gre za politiko, marveč za vero, ker ima Avstrija namen izpodrinuti na Balkanu „sveto“ pravoslavje. Kdor bo v vojski proti Avstriji padel, tega ime se bo z rdečimi črkami zapisalo v cerkvene knjige. Bande vodi Parto Vučetič. Črnagora je zdaj v tretji od Srbije zahtevala denarja, namreč 1½ milijona frankov. Strelivo dovažajo ruski parobrodi.

Vrhovni poveljnik naše armade.

V slučaju vojne s Srbijo bo, kakor poroča londonski „Daily Mail“, vrhovni poveljnik naše armade prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand sam.

Vojno posvetovanje.

Belgrad, 16. marca. Vojni minister Živkovič je poklical vse generalštabne šefe brzojavno k vojnemu posvetovanju v Belgrad. Posvetovanja so se že večeraj začela in se danes nadaljujejo. Na vojnem posvetovanju so udeleženi: Vojni minister Živkovič, šef generalnega štaba general Putnik, šefi 5 srbskih divizij, poveljnik donavske divizije, general Stolarovič, nekaj upokojenih generalov in polkovnikov. V tem vojnem posvetovanju se bo določil odločilen vojni načrt.

Politični ogled.

— Državni zbor. Dne 10. t. m. je začel zborovati državni zbor. Enoglasno se je sprejel nujni predlog dr. Šusteršiča, ki protestira proti ogrski banki v Bosni, s katero si hočejo Madžari ondotno prebivalstvo zaslužiti. Dne 12. t. m. se je začela razprava o rekrutih, ki se je še do večeraj, dne 17. t. m. nadaljevala. Izmed Slovencev je govoril kranjski poslanec Demšar. Poslanec Roškar je vložil predlog, naj se ustanovi zavarovalnica za vremenske neugode, ker ravno letošnje leto dokazuje, da državna podpora ne zadostuje.

Maia politična naznanila.

Dne 12. marca: Ogrski ministrski predsednik Wekerle je v ogrski zbornici dne 10. t. m. naznanil, da umakne zakonski načrt o sklepanju trgovinske pogodbe s Srbijo. — Turkijski ministrski svet je sprejel predlogo, da se uvede v celi državi obvezni šolski obisk in da bodo državljani vseh treh veroizpovedanj (možni, kristjani, judi) pri oddajanju državnih služb pogojno enakopravni. O obeh predlogih bo sklepal parlament. — Ruski ministrski predsednik Stolypin je zbolel na hudi influenci.

Dne 13. marca: V pogajanju med Turčijo in Bolgarijo so nastale nove težave. Turčija zahteva sedaj namesto 125 milijonov 135 milijonov odškodnine. — Dalmatinski namestnik Nardelli se je mudil minole dni na Dunaju. Predstavil se je tudi trgovinskemu ministru Weisskirchnerju, ki mu je obljubil, da potuje kakor hitro mogoče v Dalmacijo. — Na Francoskem bo podalo najbrž celo ministrstvo ostavko. Finančni minister Caillaue in mornarski minister Picart se ne moreta zediniti glede vsote, potrebne za preuredbo mornarice. — Uradnikom praške namestnije se je prepovedalo, biti pri društvih, ki imajo odločno naroden značaj.

Dne 14. marca: Češki deželni zbor bo najbrže sklican v zasedanje po Veliki noči. — Francozi vzorno gospodarijo. Njihov proračun za leto 1910 bo znašal približno 180 milijonov frankov primanjkljaja. — Med ameriškima državama Nikaragua in Salvador je vzbruhnila vojska. — Perzijski šah je izjavil, da toliko časa ne dovoli ustave, dokler se mu zarotniki in vstaši brezpogojno ne podvržejo. — Zasedanje turškega parlamenta se je podaljšalo od 13. t. m. do 13. julija t. l. Sultan je svoj ukrep s tem utemeljeval, da mora parlament rešiti predložene mu vladne zakonske načrte.

Dne 15. marca: Čehi so večeraj v Pragi zopet pretepli nekaj nemških buršev na Vaclovem trgu, ker so je izzivali s svojim „bumlom“. Nemoi pač morajo izzivati, četudi vedo, da dobijo za to batine. — Govori se, da se bo današnji turški ministrski svet bavil z razpoloženjem v Srbiji in vojno nevarnostjo ter se posvetoval o vojaških korakih glede na varnost Turčije. — V Petrogradu se je vršila v ministrstvu za zunanje zadeve pod predsedstvom Izvoljskega konferenca, katere so se udeležili tudi vojni, finančni in mornarični minister ter šef generalnega štaba. Posvetovali so se, kako takoj v Perziji posredovati, da varujejo ondi gospodarske koristi Rusije. Predlagalo se je, naj ruske čete korakajo proti Teheranu, da „varujejo šaha“. — Francoski poštni in brzojavni uradniki nameravajo proglašiti generalni štrajk. Bati se je nemirov.

Dne 16. marca: Cesar je večeraj sprejel nadvojvoda Franca Ferdinanda v daljši avdijenci. — Vedno večji nemiri v Perziji so uvedli šaha do tega, da je sklenil storiti vse potrebno, da ljudstvo pomiri. — Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet, ki se je bavil s trgovinsko-političnim položajem nasproti Rumuniji.

Razne novice.

* Iz pravosodne službe. Višje deželno sodišče je imenovalo pravnega praktika pri okrožnem sodišču v Celju, Mirkota Jakliča za avskultanta za graško nadsodišče.

* Iz pošte. Poštni oficijal Ivan Amreich v Mariboru je imenovan za poštnega kontrolorja in postavljen v Gradec.

* Iz pošte. Poštni oficijal Ferdinand Sengel v Jägerndorfu je imenovan za poštnega kontrolorja v Zidnem mostu.

* Zupnijo Kamnico pri Mariboru dobi g. Ant. Novak, župnik v Špitaliču pri Konjicah. Svoje mesto nastopi s 1. majnikom.

* Mesto začasnega učitelja se razpisuje za nastop o Veliki noči t. l. na šoli družbe sv. Cirila in Metoda na Muti. Plača letno 1200 kron in prosto stanovanje.

* Pogovori o volitvah. Med odposlanci spodnještajerskih slovenskih strank se vršijo ta teden neobvezni pogovori zaradi deželnozbornskih volitev. Slovenska kmečka zveza bo sklicala za prihodnji teden zaupen shod, na katerem bodo odposlanci poročali o pogovorih, zaupniki pa storili potrebne sklepe.

Solnina na srednjih šolah. Solnina na srednjih šolah je pravzaprav jako nepotreben davok, ker smejo davkoplačevalci pač pričakovati od države, da jim ta vzdržuje šole. Vlada je na stališču, da ne odje-